

недопущення проявів негативної девіантної й делінквентної поведінки. Ця функція визначається в нормативно-правових актах (п.п. 2.5, 5.3.4 наказу МВС України від 09.08.2012 № 686; п. 4.24 Указу Президента України від 31.07.2012 № 462; п.п. 3.1.7, 3.2.2 наказу МВС України від 22.10.2012 № 940 та ін.).

5.2. **Захисна** полягає у виконанні заходів, спрямованих на забезпечення особистої безпеки громадян, захист їх прав і свобод, законних інтересів. Ця функція визначається в нормативно-правових актах (ст. 2 КПК України; п.п. 1.2.4, 1.2.7, 6.7 наказу МВС України від 22.10.2012 № 940; ст. 2, ст. 11, п. 1 ст.15 Закону України "Про міліцію" від 20.12.1990 № 565; ст. 7 Закону України "Про Дисциплінарний статут органів внутрішніх справ України" від 22.02.2006 № 3460; п. 4.16 Указу Президента України від 31.07.2012 № 462 та ін.).

На органи досудового розслідування також можуть бути покладені й інші функції, які визначені та передбачені чинним законодавством України.

Отже, чіткий перелік функцій слідчого визначений у п. 3.1. наказу МВС України від 09.08.2012 № 686. Проте, на нашу думку, він не є обмеженим і потребує певних уточнень і доповнень. У зв'язку з цим, ми визначили найбільш важливі чотири групи функцій.

Нами проаналізовано нормативно-правові акти, які визначають діяльність органів досудового розслідування на предмет забезпечення груп функцій щодо діяльності працівників органів досудового розслідування.

Функції класифіковано на п'ять груп, які у свою чергу поділяються на певні підвиди: гносеологічна (аналітична, оцінна, креативна), операціональна (виконавча, комунікативна, пошукова, розшукова, засвідчувальна, педагогічна), стратегічно-тактична (діагностична, прогностична, рефлексійна, технологічна), управлінська (організаційна, розподільна, контролююча, регулятивна,

координаційна), профілактична (запобіжна, захисна).

Вперше надали чіткі й систематизовані визначення кожному з різновидів функцій відповідно до певного професійного напрямку.

Доведено, що всі групи та їх підвиди взаємопов'язані між собою та взаємозалежні й тільки в єдиному комплексі визначають єдину систему професійної діяльності слідчого органів досудового розслідування.

Ми визначили п'ять груп функцій слідчого, які можуть бути в подальшому розширені, уточнені та доповнені.

Література

1. Толковый словарь иноязычных слов [сост. Л.П. Крысин]. - М.: Эксмо, 2008. - 944 с.
2. Большой толковый словарь русского языка. [гл. ред. С.А. Кузнецов]. - СПб., Первое издание.: Норинт, 1998. - 1536 с.
3. Философский энциклопедический словарь [гл. ред. Л.Ф. Ильичев, П.Н. Федосеев, С.М. Ковалев, В.Г. Панов]. - М.: Сов. Энциклопедия, 1983. - 840 с.
4. Ефремова Т.Ф. Новый толково-словообразовательный словарь русского языка [сост. Т.Ф. Ефремова]. - М.: Дрофа, 2000. - 1233 с.
5. Википедия: [свободная энциклопедия]. Функция. - [Электронный ресурс]: <http://uk.wikipedia.org/wiki/>. - Название с титул. экрана.
6. Про організацію діяльності органів досудового розслідування Міністерства внутрішніх справ України: за станом на 1 лютого 2014 р. / МВС України. - Офіційне видавництво. - К.: Офіційний вісник України. - 2012. - № 686 - (Нормативний документ МВС України. Наказ)

Пасько О.М.

*кандидат юридичних наук доцент кафедри психології та педагогіки ОДУВС
Надійшла до редакції: 18.12.2013*

УДК: 343.34

ОБЪЕКТИВНА СТОРОНА ЗЛОЧИНУ, ПЕРЕДБАЧЕНОГО СТ. 345 КК УКРАЇНИ (ПОГРОЗА АБО НАСИЛЬСТВО ЩОДО ПРАЦІВНИКА ПРАВООХОРОННОГО ОРГАНУ)

Танько А. В.

Стаття присвячена дослідженню об'єктивної сторони злочину, передбаченого статтею 345 Кримінального кодексу України (погроза або насильство щодо працівника правоохоронного органу). Визначено форми реалізації об'єктивної сторони злочину та дано їх характеристику.

Ключові слова: об'єктивна сторона, діяння, погроза, насильство, працівник правоохоронного органу.

Стаття посвящена исследованию объективной стороны преступления, предусмотренного статьей 345 Уголовного кодекса Украины (угроза или насилие в отношении работника правоохранительного органа). Определены формы реализации объективной стороны преступления и дана их характеристика.

Ключевые слова: объективная сторона, деяние, угроза, насилие, работник правоохранительного органа.

The article is sanctified to research of objective side of the crime foreseen by the article 345 of the Criminal code of Ukraine (threat or violence in regard to the worker of law enforcement authority). The forms of realization of objective side of crime and carried out their description.

© А.В. Танько, 2014

Keywords: objective side, act, threat, violence, worker of law enforcement authority.

При виявленні того чи іншого злочину насамперед стикаються з його об'єктивними ознаками: конкретним актом поведінки суб'єкта у вигляді дії чи бездіяльності, що завжди відбувається в певній об'єктивній обстановці. Без об'єктивної сторони, як певного відображення об'єктивних ознак діяння у свідомості суб'єкта, відсутній і сам суб'єкт злочину [1, 7].

Важливість об'єктивної сторони злочину полягає в тому, що саме цей елемент складу злочину є фундаментом всієї конструкції складу злочину й кримінальної відповідальності, підтвердженням цього являється той факт, що в диспозиціях статей Особливої частини Кримінального кодексу України законодавець частіше за все зазначає саме ознаки об'єктивної сторони. Об'єктивна сторона злочину є процесом суспільно небезпечного й протиправного посягання на охоронювані законом інтереси, що розглядається з його зовнішньої сторони, з точки зору послідовного розвитку тих подій і явищ, які починаються зі злочинної дії (бездіяльності) суб'єкта й закінчуються настанням злочинного результату [2, 20].

**ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ
ПРАВНИЧИЙ ЧАСОПИС**

Цей елемент складу злочину є зовнішньою стороною людської поведінки, яка являє собою рухи тіла та відповідні зміни, котрі вони спричиняють у зовнішньому світі. Вчиняючи суспільно небезпечне діяння, суб'єкт впливає на навколишню дійсність, здійснює в ній різні зміни, які, у свою чергу, визначають подальший розвиток подій. Цій етапу носить назву причинного зв'язку між діянням і злочинним результатом. Отже, до об'єктивної сторони входять: 1) зовнішня сторона суспільно небезпечного діяння (дія або бездіяльність); 2) зміни в навколишній дійсності, які є наслідком цього діяння; 3) спричинення збитків суспільним відносинам, що охороняються законом.

Дослідженню концептуальних проблем складу злочину та його окремих елементів, зокрема об'єктивної сторони злочину як фундаментальної складової складу злочину присвячені праці багатьох вчених, таких як: В.К. Глістин, П.С. Дагель, Н.Д. Дурманов, В.П. Ємельянов, М.Й. Коржанський, Г.А. Кригер, В.М. Кудрявцев, Н.Ф. Кузнецова, П.С. Матишевський, А.А. Музика, В.О. Навроцький, Б.С. Нікіфоров, Г.П. Новосьолов, А.І. Рарог, А.А. Піонтковський, С.Є. Познишев, Є.Л. Стрельцов, Н.С. Таганцев, С.А. Тарарухін, В.Я. Тацій, К.Ф. Тихонов, А.Н. Трайнін, В.М. Трубников, Є.В. Фесенко, П.Л. Фріс, М.І. Хавронюк, Н.Н. Ярмиш та інших. Однак сьогодні існує чимало спірних питань щодо визначення об'єктивної сторони злочину як на загальному теоретичному, концептуальному рівні, так і щодо окремих видів злочинів. Не є виключенням у цьому сенсі, на жаль, і злочини проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян.

Метою статті є встановлення форм і особливостей реалізації об'єктивної сторони злочину, передбаченого ст. 345 КК України (погроза або насильство щодо працівника правоохоронного органу).

Об'єктивну сторону злочину можна визначити як зовнішню сторону (зовнішнє вираження) злочину, що характеризується суспільно небезпечним діянням (дією чи бездіяльністю), суспільно небезпечними наслідками, причинним зв'язком між діянням і суспільно небезпечними наслідками, місцем, часом, обстановкою, способом, а також засобами й знаряддями вчинення злочину [3, 103]. При цьому, розглядаючи об'єктивну сторону злочину як зовнішню характеристику процесу вчинення злочину, слід мати на увазі, що вона є "зовнішньою стороною" лише стосовно суб'єктивного, психологічного змісту діяння. Крім того, ця сторона злочину одночасно є внутрішньою характеристикою злочинного посягання на об'єкт, що охороняється, тому що вона розкриває його внутрішню структуру й взаємодію утворюючих його об'єктивних ознак.

Отже, об'єктивна сторона злочину характеризується такими ознаками: 1) суспільно небезпечне діяння (дія або бездіяльність); 2) суспільно небезпечні наслідки; 3) причинний зв'язок між дією чи бездіяльністю та злочинними наслідками; 4) спосіб, місце, час, засоби, знаряддя й обстановка вчинення злочину.

Що стосується безпосередньо об'єктивної сторони злочину, передбаченого ст. 345 КК України, окремі автори вважають, що об'єктивна сторона досліджуваного злочину виражається в погрозі насильством, вбивством або знищенням чи пошкодженням майна. Погроза може висловлюватися усно, письмово, із застосуванням технічних засобів, у жестах або інших діях. Вказані діяння повинні бути вчинені у зв'язку з виконанням

потерпілим своїх службових обов'язків, тобто погроза повинна бути висловлена під час, до або після виконання таких обов'язків, також і тоді, коли особа вже не є працівником правоохоронного органу [4, 438; 5, 498]. Інші визначають, що об'єктивна сторона цього злочину характеризується погрозою, під якою необхідно розуміти виражене зовні й доведено до свідомості потерпілого позбавити його життя, спричинити тілесні ушкодження, побої, а також вчинення таких дій, що можуть привести до тілесних ушкоджень (зв'язування та залишення в холодну пору року). Така погроза повинна бути пов'язана з виконанням потерпілим службових обов'язків, тобто діяльністю з виконання обов'язків по службі, що виходять з законів, підзаконних актів, уставів, інструкцій, наказів тощо [6, 550]. Окремі дослідники об'єктивну сторону злочину, передбаченого ст. 345 КК України, характеризують погрозою, під якою необхідно розуміти залякування потерпілих заповіданням їм смерті або заповідання іншої шкоди, про яку говориться. Погроза може виражатися в усній, письмовій формі, жестах та інших діях [7, 453]. На думку інших вчених, об'єктивна сторона цього злочину виражається в погрозі заповідання легких, середньої тяжкості або тяжких тілесних ушкоджень, побоїв, вчинення інших насильницьких дій (позбавлення волі, зв'язування) тощо [8, 404].

Враховуючи викладене, на підставі аналізу диспозиції ст. 345 КК України, на нашу думку, об'єктивна сторона аналізованого злочину характеризується наступними формами:

- погроза вбивством (ч. 1 ст. 345 КК України);
- погроза насильством (ч. 1 ст. 345 КК України);
- погроза знищення чи пошкодження майна (ч. 1 ст. 345 КК України);
- заповідання побоїв (ч. 2 ст. 345 КК України);
- заповідання легкого тілесного ушкодження (ч. 2 ст. 345 КК України);
- заповідання середньої тяжкості тілесного ушкодження (ч. 2 ст. 345 КК України);
- заповідання тяжкого тілесного ушкодження (ч. 3 ст. 345 КК України).

Розглянемо окремо кожен із зазначених форм реалізації досліджуваного злочину.

Погроза є психічним (інформаційним) насильством. Взагалі, підставою обґрунтування існування цього виду насильства є психіка як особлива якість, властива людині, заснована на вищій нервовій діяльності й що виражається у здатності внутрішнього відображення дійсності у відчуттях, сприйняттях, почуттях, мисленні та волі. Будучи продуктом життєдіяльності суб'єкта, психіка, опосередковуючи її, виконує функцію орієнтації, керування нею. Вищим ступенем розвитку психіки є людська свідомість. З огляду на те, що одним з основних теоретичних принципів психології є визнання зумовленості психічних явищ матеріальною дійсністю [9, 44], здійснення такого впливу можливо за допомогою різних факторів зовнішнього середовища й складає зміст психічного насильства [10].

Оскільки людина пов'язана з навколишнім середовищем численними інформаційними зв'язками, що здебільшого встановлюються на рівні підсвідомості людини, основним елементом психічного насильства справедливо може вважатися інформація. Спосіб впливу на психіку за допомогою інформації (інформаційний спосіб) зазвичай полягає в передачі сигнальної та значимої для адресата інформації, здатної вплинути

на його психічний стан або психічні процеси [11, 50]. Злочинне насильство нерідко здійснюється інформаційним шляхом за допомогою відкритого й “закодованого” сигналів. В останньому випадку сигнал, минаючи свідомість, безпосередньо впливає на підсвідомість, почуття й через уяву створює потрібні суб’єктові злочину психічні образи, котрими в подальшому керується об’єкт впливу у своїй поведінці [11, 70].

Передача інформації може здійснюватися вербальним і невербальним шляхом. Тобто здійснення передачі відповідної інформації можливо як у словесній формі (через форму (сварка, крик та ін.) і через зміст (погроза, лайка та ін.)), так і у формі відкритої та імпліцитної (схованої) поведінки: рухи й пози тіла, жести, мімічні вираження, постійне повторення моделей поведінки. Крім того, здійснення насильницького впливу на психіку людини можливо за допомогою образів (тексти, телеінформація, слайд-шоу), мови чисел, звукового впливу, сигналів запахів, гіпнозу та ін.

Психічне насильство може знаходити свій прояв у різних формах впливу на психіку людини. Форми психічного насильства при цьому будуть залежати від навичок і життєвих установок особистості злочинця, а ступінь психогенного впливу - здебільшого від особистісних характеристик сприймаючого. Як свідчить практика, найпоширенішими формами психічного насильства є: різні види погроз (вбивство, застосування фізичної сили, позбавлення волі, притягнення до кримінальної відповідальності, розповсюдження різних відомостей, пошкодження або знищення майна, підпал, позбавлення матеріального забезпечення і т.д.); примус; залякування; знущання; приниження; образа; шантаж тощо [10, 147].

Отже, стосовно досліджуваного злочину, погроза виражається в передачі будь-яким способом інформації стосовно:

вбивства, а саме умисного протиправного заподіяння смерті працівнику правоохоронного органу або його близьким родичам;

насильства, яке, виходячи з аналізу ч. 2 та ч. 3 ст. 345 КК України, виражається в заподіянні побоїв, легких, середньої тяжкості або тяжких тілесних ушкоджень; погрозі знищення або пошкодження майна. Під побоями розуміється здійснення будь-яких дій, що завдають потерпілому фізичного болю, без заподіяння тілесних ушкоджень. Тяжке тілесне ушкодження - це таке тілесне ушкодження, яке є небезпечне для життя в момент заподіяння, чи таке, що спричинило втрату будь-якого органу або його функцій, психічну хворобу або інший розлад здоров’я, поєднаний зі стійкою втратою працездатності не менш як на одну третину, або переривання вагітності чи непоправне знівечення обличчя (ч. 1 ст. 121 КК України). Середньої тяжкості тілесне ушкодження - це таке ушкодження, яке не є небезпечним для життя й не потягло за собою наслідків, передбачених у статті 121 КК України, але таке, що спричинило тривалий розлад здоров’я або значну стійку втрату працездатності менш як на одну третину (ч. 1 ст. 122 КК України). Легке тілесне ушкодження, що не спричинило короточасний розлад здоров’я або незначну втрату працездатності, - це таке тілесне ушкодження, що має незначні скороминущі наслідки, тривалістю не більш як шість днів (ч. 1 ст. 125 КК України). Легке тілесне ушкодження, що спричинило короточасний розлад здоров’я або незначну втрату працездатності - це таке

тілесне ушкодження, що спричинило розлад здоров’я тривалістю понад шість днів, але не більш як три тижні (під незначною стійкою втратою працездатності слід розуміти втрату загальної працездатності до 10%) (ч. 2 ст. 125 КК України);

знищення чи пошкодження майна. Щодо характеристики цієї форми, для встановлення розміру майнової шкоди, ми вважаємо за доцільне звернутися до загальної норми, що передбачає відповідальність за вказані діяння, а саме ст. 194 КК України, в якій передбачена відповідальність за вчинення цих діянь у великому розмірі, під яким, згідно з п. 3 примітки до ст. 185 КК України, необхідно розуміти суму, яка у двісті п’ятдесят і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян на момент вчинення злочину.

Такі форми об’єктивної сторони аналізованого злочину, як заподіяння зазначених наслідків, характеризуються реальним спричиненням тієї чи іншої шкоди, що передбачена в ч. 2 та ч. 3 ст. 345 КК України.

Аналізуючи зазначений елемент складу злочину, необхідно зауважити, що на думку окремих авторів, наявність реальних підстав побоюватися потерпілим виконання погрози, спричинення зазначеної шкоди не є обов’язковим, [7, 453], тобто ця обставина не впливає на кваліфікацію. На нашу думку, таке твердження є невірним.

Для кваліфікації діяння особи за ст. 345 КК України погроза повинна бути реальною, тобто винна особа усвідомлює зміст інформації, яку вона передає потерпілому, тобто те, що інформація містить погрозу вчинення певних дій, у зв’язку з виконанням потерпілим службових обов’язків і бажає вчинити такі діяння в реальній дійсності. У свою чергу, потерпілий також повинен усвідомлювати зміст погрози й можливість здійснення таких дій у реальній дійсності. На нашу думку, відсутність усвідомлення можливості здійснення погроз у реальній дійсності виключає кваліфікації за цією статтею. Кваліфікація діянь винної особи, за аналізованою статтею, у разі відсутності реальних підстав щодо реалізації погрози, як з боку винної особи, так і з боку потерпілого, необґрунтовано розширить дію кримінального закону в цій сфері (наприклад, у такому випадку кваліфікувати за цією статтею необхідно діяння особи, яка з метою образи потерпілого висказала погрозу, при відсутності мети її будь-коли реалізувати тощо).

Необхідно зауважити, що діяння, які характеризують форми об’єктивної сторони досліджуваного злочину, повинні бути вчинені у зв’язку з виконанням потерпілим службового обов’язку. При цьому виконання службового обов’язку повинно мати законний характер, у зв’язку з тим, що в разі вчиненні відповідних діянь при відсутності законного характеру дій з боку потерпілого (зловживання владою, перевищення влади тощо) кваліфікація за ст. 345 КК України виключається.

Відповідно до постанови Пленуму Верховного Суду “Про судову практику в справах про злочини проти життя та здоров’я особи” від 7 лютого 2003 р. № 2 під виконанням службового обов’язку розуміється діяльність особи, яка входить до кола її повноважень [12].

На підставі зазначеного, можна дійти висновку, що основним критерієм для визначення наявності чи відсутності службового обов’язку, є те, здійснюють чи не здійснюють ці особи надані їм повноваження. У загальному вигляді під повноваженням прийнято

розуміти право фізичної чи юридичної особи вчинювати певні дії або утримуватися від їх вчинення. Зрозуміло, що в такому значенні повноваженнями наділені будь-які суб'єкти правовідносин. У свою чергу, їх можна умовно поділити на тих, які мають державно-владні повноваження, і тих, які мають юридично-владні повноваження. Державно-владні повноваження виражають волю держави й передаються нею службовим особам на підставі закону. Юридично-владні не є виразом волі держави, але вони мають законний характер [13, 50].

Враховуючи те, що потерпілим при вчиненні злочину, передбаченого ст. 345 КК України може бути лише працівник правоохоронного органу, на нашу думку, цілком вірним є висновок, що "виконання службових обов'язків" полягає у виконанні функцій представника влади, якими є зазначені особи, на підставі законодавчо закріпленого поняття "службова особа" (примітка до ст. 364 КК України). Представниками влади є працівники державних органів та установ, які наділені правом у межах своєї компетенції висувати вимоги, а також приймати рішення, обов'язкові для виконання фізичними і юридичними особами незалежно від їх відомчої належності або підлеглості.

Необхідно зауважити, що службові обов'язки працівників правоохоронних органів визначаються нормативно-правовими актами, що регламентують повноваження зазначених осіб. Особа набуває таких повноважень з моменту призначення на певну посаду, відповідно до чинного трудового законодавства. В окремих випадках особа може бути призначена на посаду на підставі відповідного рішення уповноваженої особи (керівника структурного підрозділу, керівника вищого органу тощо), яке може мати місце в письмовій або усній формі, з обов'язковим зазначенням цього факту у відповідних документах, що визначають трудову діяльність певної особи (працівника правоохоронного органу).

На підставі зазначеного можна зробити наступні висновки.

Об'єктивна сторона злочину, передбаченого ст. 345 КК України, характеризується наступними формами: погроза вбивством (ч. 1 ст. 345 КК України); погроза насильством (ч. 1 ст. 345 КК України); погроза знищення чи пошкодження майна (ч. 1 ст. 345 КК України); заподіяння побоїв (ч. 2 ст. 345 КК України); заподіяння легкого тілесного ушкодження (ч. 2 ст. 345 КК України); заподіяння середньої тяжкості тілесного ушкодження (ч. 2 ст. 345 КК України); заподіяння тяжкого тілесного ушкодження (ч. 3 ст. 345 КК України).

На підставі того, що потерпілим при вчиненні злочину, передбаченого ст. 345 КК України може бути лише працівник правоохоронного органу, на нашу думку, можна зробити висновок, що "виконання службових обов'язків" полягає у виконанні функцій представника влади, якими є зазначені особи, на підставі законодавчо закріпленого поняття "службова особа" (примітка до

ст. 364 КК України). Службові обов'язки працівників правоохоронних органів визначаються нормативно-правовими актами, що регламентують повноваження зазначених осіб.

Література

1. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник / під ред. М.І. Мельника, В.А. Клименка. - К.: Юридична думка, 2004. - 352 с.
2. Устинова Т.Д. Бандитизм: уголовно-правовая характеристика / Т.Д. Устинова - М.: Бизнес-школа "Интеc - Синтез", 1997. - 186 с.
3. Кримінальне право України. Загальна частина / під ред. М.І. Бажанова, В.В. Сташиса, В.Я. Тація. - Київ - Харків: Юринком Інтер - Право, 2002. - 414 с.
4. Кримінальне право України. Особлива частина: підручник / [Ю.В. Баулін, В.І. Борисов, В.І. Тютюгін та ін.]; за ред. В.В. Сташиса, В.Я. Тація. - 4-те вид., перер. та допов. - Х.: Право, 2010. - 608 с.
5. Уголовное право Украины. Особенная часть: учебник / [М.И. Бажанов, Ю.В. Баулин, В.И. Борисов и др.]; под ред. М.И. Бажанова, В.В. Сташиса, В.Я. Тация. - К.: Юринком Интер, 2003. - 672 с.
6. Уголовное право Украины. Особенная и общая часть: учебник / [Е.Н. Алиева, А.П. Бябий, Т.А. Гончар и др.]; под ред. Е.Л. Стрельцова. - Х.: ООО "Одиссей", 2006. - 720 с.
7. Кримінальне право України. Особлива частина: підручник / [Ю.В. Александров, О.О. Дудоров, В.А. Клименко та ін.]; за ред. М.І. Мельника, В.А. Клименко. - К.: Юридична думка, 2004. - 656 с.
8. Кримінальне право і законодавство. Частина особлива: курс лекцій / за ред. М.Й. Коржанського. - К.: Атіка, 2001. - 544 с.
9. Еникеев М.И. Основы общей и юридической психологии: учеб. для вузов / М.И. Еникеев. - М.: Юристъ, 1996. - 630 с.
10. Ігнатів О.М. Насильство як спосіб вчинення злочину: поняття та сутність / О.М. Ігнатів // Форум права. - 2010. - № 3. - С. 144-151. - [Електронний ресурс]: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2010-3/10iomptc.pdf>
11. Петин І.А. Механізм преступного насилия / І.А. Петин. - СПб.: Юридический центр Пресс, 2004. - 343 с.
12. Постанова Пленуму Верховного Суду "Про судову практику в справах про злочини проти життя та здоров'я особи" від 7 лютого 2003 р. № 2. - [Електронний ресурс]: <http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/%28documents%29/CA4A188D3AC53B76C2257B33005C97A9>.
13. Коваль Л.В. Адміністративне право: курс лекцій / Л.В. Коваль - К.: Вентурі, 1998. - 208 с.

Танько А.В.

здобувач кафедри кримінального права та кримінології ФПС Харківського національного університету внутрішніх справ
Надійшла до редакції: 29.11.2013

УДК 343.23.01

ПОНЯТТЯ ІНСТИТУТІВ ДАВНОСТІ Й ПІДСТАВИ ЇХ ІСНУВАННЯ В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВІ УКРАЇНИ

Черниш М.О.

У статті обґрунтовано, що підставою інституту давності кримінальної відповідальності є відпадання

або істотне зниження суспільної небезпеки особи, яка вчинила злочин. Підставою інституту давності